

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VIII. De necessitate meditationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

CAPVT VIII.

De necessitate meditatio-
nis.

primus ipsum erit intellectu excutiendū, meditando, & super ipsum discurrendo, mox vero ipsi voluntatis affectus sequantur oportet. Adeo ut rem primo memoria proponat, deinde ipse discursus & meditatio intellectus sequi debeat: hoc namque fundamentum est, à quo omnes actus & exercitia, quæ in oratione facimus, nasci debent, ut quicquid demum in oratione fit, in virtute huius fiat. Rei huius ratio è Philosophicis principiis petita, clara est: voluntas enim nostra cæca quædam potentia est, quæ nullum quidem vestigium figere potest, quin intellectus præcedat. Commune siquidem Philosophorum axioma est, *Nihil volitū quin præcognitum*, & nihil velle voluntas potest, quin id ante per intellectum transierit, qui ceu seruus tædifer est, face prælata voluntatem illuminans, conducens, & ostendens quid desiderare debeat, quid vero abhorre. Quare bene acuteque Augustinus, *Inuisa diligere posse ait, incognita nequaquam*. Et æque eleganter Gregorius: *Nemo potest diligere quod prorsus ignorat*: obiectum namque voluntatis bonum est quod intellectu concipimus. Idcirco enim rem aliquam diligimus ac desideramus, quod illam ut bonam & amatu dignam apprehēdimus; & vice versa ideo quid abhorremus ac fugimus, quod id malum & abominatione dignum imaginamur. Proinde si quando suam aliquem voluntatem ac propositum mutare volumus, rationibus allatis intellectum eius confutare & euincere conamur, ostendendo nimirum id quod agere proponit, nec bonum, nec conueniens esse; alterum vero & melius esse & expedire; ut sic vnum repudiet, alterum amplectatur. Adeo ut actus & discursus intellectus reliquorum, quos in oratione facimus, actuum & exercitiorum sit fundamentum, atque hanc ob rem adeo necessaria est meditatio, quod sequentibus capitibus pluribus sumus declaraturi.

H V o de sancto Victore perfectam esse posse orationem negat, nisi eam aut præcedat aut comitetur meditatio. Et est hæc doctrina Sancti Augustini, dicentis orationem sine meditatione tepidam esse, quod etiam egregie efficaciterque probat; nisi enim quis se in propria miseria infirmitateque cognoscenda & consideranda exerceat, illudetur, & sibi conuenientia in oratione petere nesciret, ut nec eo seruore quod petere par est. Hinc multi, quod seipsi non cognoscant, nec proprias culpas cōsiderent, valde errant illusi, & ea de se præsumunt, quæ minime præsumerent, si seipsi perspectos haberent; ac proinde longe alia hi in oratione agunt & versant, quæ ea quibus opus habent. Quam obrem si orandi artē, & ea quæ tibi conueniunt, à Deo petere nosse velis, tuis ante imperfectionibus & miseriis meditandis & considerandis incumbere, & hac via scies, quid tibi petendum sit; vbi vero magnam euidentemque necessitatem tuam plane perspectam habueris & intellexeris, tunc ipsum quam feruētissime, & eo quo oportet modo petes; ad exemplū sc. pauperis mendici, qui omnium egenus, haud difficulter nouit & intelligit quanta sua sit & necessitas & inopia.

Sanctus Bernardus ostensurus non esse ad perfectionis apicem subito euolandum, sed paulatim ascendendum, ait, *Nemo repente fit summus, ascendendo, non volando apprehenditur summitas. Ascendamus igitur velut duobus pedibus, meditatione & oratione: meditatio siquidem docet quid desit, oratio ne desit, obtinet: illa viam ostendit, illa deducit: meditatio denique agnoscimus imminetia nobis pericula, oratione euadimus*. Hinc dixit Augustinus, *Intellectus cogit abundus est principium omnis boni*. Qui namque considerat quæ Deus bonus sit in se, quæ misericordē se exhibuerit erga nos, quātū nos dilexerit,

Tract. de laude oration.

Serm. I. de S. Andrea.

*Meditatio
Dei bonitate
& nostram
offendit misfe-
riam.*

rit, quantum nostri causa cum egerit, tum passus sit, statim ad tam beneficium Dominum amandum incenditur; & qui culpas & miseras suas intuetur, sese humiliat & paruit facit; & qui considerat quam tepide frigideque Deo serui-erit, quam sepe ac grauius illum offenderit, qualibet se pena & castigatione dignum sentit. Per meditationem itaque anima omnibus se virtutibus ditat & exornat.

Psal. 113.

Hac de causa tam serio eam nobis Sacra Scriptura commendat: *Beatus, inquit Pfaltes, vir, qui in lege Domini meditatur die ac nocte: quia erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo.* Et, *Beati qui scrutantur testimonia eius, in toto corde exquirunt eum.* Illi namque sunt qui eum ex toto corde requirunt, & hoc causa est eius exquirendi.

Psal. 118. 2.

Ideo etiam hoc idem Propheta à Deo postulabat, ad legem eius custodiendam: *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.*

Psal. 118. 34.

Et è contra dicit, *Nisi quod lex tua meditatio mea est, tunc forte periissem in humilitate mea, id est in meis angustiis & afflictionibus, ut id exponit Sanctus Hieronymus.* Proinde vna de maximis, quas sancti meditationi & considerationi ascribunt laudibus, aut sane omnium maxima, est, quod ipsa magna omnium virtutum, vniuersorumque bonorum operum sit adiutrix, soror lectionis, nutrix orationis, directrix operis, omniumque pariter perfectio & consummatrice existens, ait Gerson.

Psal. 118. 9.

Ut vero vnum alterius contrarii consideratione & intuitu melius cognoscatur, dico vnam de præcipuis omnium quæ in mundo sunt malorum causis esse, quod ipsa desit consideratio, iuxta illam Prophetæ expositionem, *Desolatione desolata est terra, quia nullus est qui recogitet corde.* Vnica, cur tanta sit quoad spiritualia in terra desolatio, quod tot tantaque in mundo peccata

Io. Gerson.

effusis habenis dominantur, causa est, quod vix vllus intra se ingrediatur ut ipsa Dei mysteria in corde suo recogitare & animo versare velit.

Defectus meditationis omnium malorum causa.

Ierem. 12. 11.

Quis enim peccatum mortale committere audeat, cum cogitat Deum propter peccatum mortem oppetiisse, & tam graue malum ipsum esse, ut Deum necesse fuerit humanam carnem assumere, ut in toto rigore iustitiæ pro eo Patri faceret satis? Quis peccare ausus sit, cum recogitat Deum vel ob vnum peccatum lethale impios incendiis æternum duraturis adiudicare? Quis cogitans & expendens illa Domini verba, *Discidite à me maledicti in ignem æternum; illam inquam æternitatem, illud in æternum, & quod, quamdiu Deus erit Deus, tam diu in inferno ardere debet, ob momentaneam voluptatem æterna præligat tormenta?* Dicebat Sanctus Thomas Aquinas vnum esse, quod penitus capere & intelligere non posset, quomodo scilicet quis in peccato mortali existens, secure ridere & voluptates captare possit: quod certo nouit se, si tum emoriatur, recta ad infernales carceres detrudendum, cum tamen sciat ac momentum quidem vitæ certum se habere. Purpuratus ille Siculus medias inter epulas, cantus musicos, & delectationes conuiuiales versabatur, quod tamen ceruici eius nudus immineret ensis, è laqueari de seta suspensus, toto corpore pauidus contremiscebatur veritus ne is ad singula momenta delaberetur; vnde nihil illum poterat oblectare. Quid erit ergo, si cui non temporalis, sed æterna, quæ è tenui vitæ filo pendet, mors intentetur, quia aut derrepente emori potest, aut sanus ac vegetus vesperi dormitum concedere, & mane apud inferos agere? Vnde vir quidam pius ad hoc propositum, duos sibi videri dicebat duntaxat carceres in Republica Christiana esse debere vnum sanctæ Inquisitionis, alterum stultorum. Aut credit, inquit, homo infernum qui semper ardeat, paratum esse peccanti, vel non credit: Si non credit ad san-

ad sanctæ Inquisitionis carcerem rapiatur, vt infidelis & hæreticus; si vero credit, & nihilominus in peccati mortalis statu perseverare vult, fatuorum & dementium receptaculis includatur: quæ enim maior hæc dari dementia ac vesania potest? Non dubito, quin, si quis hæc attente perpendat, fræni cuiusdam instar illi futura sint, quo à peccando retrahatur. Hanc ob causam omni dæmon conatu & studio hanc nobis meditationem & considerationem dissuadere contendit. Sicut Philistæi Sampsoni, quem iam vincum habebant, oculos ante omnia eruerunt; ita & Diabolus peccatorem ante omnia exerceat, &, cum fide illi dissuadere & eripere nequeat, hoc saltem procurat, vt ita credat, tanquam si non crederet (vt videntes non videant, & audientes non audiant, neque intelligent) Procurat, inquam, vt non consideret id, quod credit, nec magis ipsum ad animum admittat, quam si plane non crederet; oculos scilicet illi occudit, quod vulpi huic eodem recidit. Nam sicut parum tibi proffit oculos aperire, si in tenebris agas, quia nihil penitus videbis; ita, inquit Augustinus, nihil prodest in luce versari, si oculos occlusos & obseratos habeas; quia nec tum quidquam videbis. Propterea ergo tanti momenti est meditatio & oratio mentalis, vt quæ oculos aperire facit.

CAPVT IX.

De magno quodam bono & fructu, quem è meditatione elicere debemus: & ideo eam faciendam esse, vt fructum ex ea aliquem capiamus.

CONSULTVM & salutare imprimis est, vt, dum orationi insistimus, affectus & desideria voluuntatis exerceamus: de qua re statim agemus; verum ante omnia requiritur, vt hi affectus ac desideria in ratione bene fundentur. Homo namque rationalis est, & ratione, & per

Rodriguez exercit. pars 1.

viam intelligentiæ agi ducique gaudet. Vnus proinde de præcipuis, ad quos meditatio dirigenda & ordinanda est, scopus esse debet, vt eius adminiculo ab omni fraude & illusionem liberemur, in veritatibus solide fundemur, & ad id, quod nobis conuenit & cõgruum est, vltro & grãtante nos applicemus. Atque hic vnus de primarijs debet esse fructibus, quos vt è meditatione colligamus, procurare debemus. Atq; ideo hoc punctum imprimis notandum est, quod illud hæc in materia permagni momenti ac facile primum sit. Initio autem danda homini opera, vt solidum virtutum omnigenarum fundamentum ponat, & in ipsdẽm stabiliatur. Vt porro melius hoc ipsum è meditatione colligamus, ipsaq; singularem meditati fructum adferat, non debet ea aut superficialiter & obiter, aut languide & tepide fieri, sed viuaciter, attente, cum vigore ac mentis tranquillitate. Vnde vita huius breuitas, rerum mundanarum fragilitas, inanitas ac vanitas, & quomodo in morte terminentur omnia, tractum & per quietis otium tibi meditanda & consideranda sunt, vt hoc pacto omnia terrena despiciendo, cor tuum ad cœlestia semperque duratura amanda penitus transferas.

Frequenter quoque eodem modo considerandum, animoq; versandum, quam hominum opinio & æstimatio, quæ tamen tantopere nos emouere solet, vanã sit; cum nihil tibi hæc vel demat vel addat, neve deteriore te, vel meliorem reddere queat, vt sic eam parui facere, & contemnere addiscas. Atque ita de reliquis. Hoc scilicet modo quis à fascino & impostura satanica liberatur, & ad ea, quæ conueniunt, facienda inducitur, & animum applicat, ac spiritualis redditur. *Sedebit solitarius, & tacebit, quia leuauit Thren. 3. 26. super se.* Supra seipsum scilicet se extollit, & generosa quadam, rerumque omnium mundanarum contemptrice mente assumpta, cum Apostolo ait: *Propter quem Phil. 3. 8. omnia detrimentum feci, & arbitror vt stercorea, vt Christum lucrifaciam: id est,*

Y quæ

Materia meditationis
qua.